

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 564

Warszawa, 3 czerwca 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Piotra Babiara.

(-) Zbigniew Babalski; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Wojciech Buczak; (-) Zbigniew Chmielowiec; (-) Anna Cicholska; (-) Tadeusz Cymański; (-) Katarzyna Czochara; (-) Elżbieta Duda; (-) Ewa Filipiak; (-) Andrzej Gawron; (-) Szymon Giżyński; (-) Kazimierz Gołojuch; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Alicja Kaczorowska; (-) Jan Kilian; (-) Robert Kołakowski; (-) Joanna Kopcińska; (-) Jarosław Krajewski; (-) Leonard Krasulski; (-) Andrzej Kryj; (-) Bernadeta Krynicka; (-) Dariusz Kubiak; (-) Jacek Kurzępa; (-) Joanna Lichocka; (-) Paweł Lisiecki; (-) Marzena Machałek; (-) Jerzy Materna; (-) Andrzej Matusiewicz; (-) Mieczysław Miazga; (-) Aleksander Mrówczyński; (-) Jerzy Paul; (-) Krystyna Pawłowicz; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Sylwester Tułajew; (-) Piotr Uściński; (-) Jan Warzecha; (-) Rafał Weber; (-) Krystyna Wróblewska; (-) Jarosław Zieliński.

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. poz. 721, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 33 ust 4a¹ otrzymuje brzmienie:

„4a¹. Na równi z niezgodnym z ust. 4 przeznaczeniem środków funduszu rehabilitacji traktuje się nieutworzenie funduszu rehabilitacji, nieprowadzenie ewidencji środków funduszu rehabilitacji, nieprowadzenie rachunku bankowego środków tego funduszu lub nieprzekazanie środków na ten fundusz, z tym że kwota wpłaty, o której mowa w ust. 4a pkt 2, jest równa 30% kwoty środków funduszu rehabilitacji ustalonej na podstawie ust. 1-3.”;

2) w art. 42:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada jest organem opiniodawczo-doradczym Pełnomocnika.

b) w ust. 3 w pkt 1 w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

”e) opinii w sprawach standardów dotyczących realizacji zadań określonych w ustawie;”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się oraz ustawę z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. poz. 1016, 1243, 1244 i 1707, z 2012 r. poz. 986 i 1456, z 2013 r. poz. 73, 675, 791, 1446 i 1645, z 2014 r. poz. 598, 877, 1198, 1457 i 1873, z 2015 r. poz. 218, 493, 1240, 1273, 1359, 1649 i 1886 oraz z 2016 r. poz. 195.

„4. Termin wyrażenia przez Radę opinii wynosi 30 dni od dnia doręczenia dokumentów, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. c i e. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek Pełnomocnika, termin ten może ulec skróceniu.

5. Kadencja Rady trwa 4 lata.”;

3) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. 1. Rada składa się z co najmniej 20 członków, będących przedstawicielami organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Członków Rady powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego na wniosek Pełnomocnika.

3. Powołanie następuje spośród kandydatów, z których każdy ma poparcie co najmniej 15 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych lub co najmniej 3 związków stowarzyszeń zrzeszających co najmniej 5 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Kandydaci, o których mowa w ust. 3, nie mogą być członkami lub pracownikami popierających ich organizacji pozarządowych lub związków stowarzyszeń.

5. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego odwołuje członka Rady przed upływem kadencji:

- 1) na jego wniosek;
- 2) na wniosek Pełnomocnika;
- 3) w przypadku skazania członka Rady prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
- 4) jeżeli stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków członka Rady z powodu choroby stwierdzonej orzeczeniem lekarskim;
- 5) w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na trzech kolejnych posiedzeniach Rady.

6. Posiedzenia Rady są zwoływane przez Pełnomocnika.”;

4) w art. 44 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb powoływania członków Rady, organizację i tryb działania Rady oraz zasady uczestnictwa w jej pracach przedstawicieli organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie i przedstawicieli

wojewódzkich oraz powiatowych rad, uwzględniając potrzebę zapewnienia reprezentatywności grup osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i terminy zgłaszania kandydatów na członków Rady, mając na względzie zapewnienie sprawnego funkcjonowania Rady i wypełnianie przez nią obowiązków wynikających z ustawy.”;

5) po art. 44c dodaje się art. 44d w brzmieniu:

„Art. 44d.1. Rada może:

- 1) powoływać ekspertów;
- 2) zapraszać do uczestnictwa w jej posiedzeniach przedstawicieli organów administracji publicznej i organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie, a także przedstawicieli wojewódzkich oraz powiatowych rad;
- 3) zlecać przeprowadzanie badań i opracowanie ekspertyz związanych z realizacją jej zadań, po uzyskaniu zgody Pełnomocnika.

2. Zwrot kosztów podróży, o których mowa w art. 44 ust. 2a stosuje się odpowiednio do ekspertów, przedstawicieli organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie, a także przedstawicieli wojewódzkich oraz powiatowych rad.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. poz. 1243 i z 2012 r. poz. 986) art. 21 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przewodniczącym Rady może być wyłącznie osoba uprawniona, posiadająca wykształcenie lub doświadczenie w zakresie PJM, SJM lub SKOGN.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 1886) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 1 i 2, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2017 r.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2016 r., z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2016 r. i art. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r.

Uzasadnienie

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw zaproponowano:

- 1) zmianę przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. poz. 721, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji”, w zakresie:
 - przeznaczania środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
 - składu, organizacji i trybu działania Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 2) zmianę przepisu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. poz. 1243 i z 2012 r. poz. 986) w zakresie warunków jakie musi spełniać przewodniczący Polskiej Rady Języka Migowego;
- 3) wydłużenie terminu wejścia w życie przepisów dotyczących legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności, poprzez zmianę art. 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 1886).

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji, prowadzący zakład pracy chronionej tworzy zakładowy fundusz rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zwany dalej „funduszem rehabilitacji”. Środki funduszu rehabilitacji są przeznaczane na finansowanie rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej, w tym na indywidualne programy rehabilitacji osób niepełnosprawnych opracowywane przez powołane przez pracodawców komisje rehabilitacyjne oraz ubezpieczenie osób niepełnosprawnych, zgodnie z zakładowym regulaminem wykorzystania tych środków.

W art. 33 ust. 4a ustawodawca wskazał, że w przypadku niezgodnego przeznaczenia środków funduszu rehabilitacji, pracodawca jest obowiązany do dokonania:

- 1) zwrotu 100% kwoty tych środków na fundusz rehabilitacji oraz
- 2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwany dalej „Funduszem” w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie niezgodnego z ustawą przeznaczenia tych środków.

Jednocześnie stosownie do art. 33 ust. 4a¹ ustawy o rehabilitacji, na równi z niezgodnym przeznaczeniem środków funduszu rehabilitacji traktuje się nieutworzenie funduszu rehabilitacji, nieprowadzenie ewidencji środków funduszu rehabilitacji lub nieprowadzenie rachunku bankowego środków tego funduszu, z tym że kwota wpłaty, o której mowa w ust. 4a pkt 2, jest równa 30% kwoty środków funduszu rehabilitacji ustalonej na podstawie ust. 1-3.

W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok z dnia 2 marca 2016 r., Sygn. akt II FSK 3574/13) sankcją z art. 33 ust. 4a pkt 2 ustawy o rehabilitacji nie jest objęta sytuacja, w której prowadzący zakład pracy chronionej, mimo ciążącego na nim obowiązku

z mocy art. 31 ust. 3 (przekazywanie środków uzyskanych z tytułu zwolnień na Fundusz i fundusz rehabilitacji), w ogóle nie przekazuje środków na fundusz rehabilitacji.

Mając na uwadze powyższe, w art. 1 w pkt 1 proponuje się doprecyzowanie przepisu art. 33 ust. 4a¹ ustawy o rehabilitacji w celu zabezpieczenia realizacji obowiązków wynikających z ustawy.

Zaproponowano, aby na równi z niezgodnym przeznaczeniem środków funduszu rehabilitacji było traktowane również nieprzekazanie środków na ten fundusz.

Zgodnie z art. 42 ustawy o rehabilitacji Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zwana dalej „Radą Konsultacyjną” jest organem doradczym Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych stanowiącym forum współdziałania, na rzecz osób niepełnosprawnych, organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych. Rada Konsultacyjna składa się z 24 członków, w tym przedstawiciele organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, a także przedstawiciele organizacji pracodawców, reprezentatywnych organizacji związkowych oraz przedstawiciele innych organizacji pozarządowych.

W projektowanej ustawie zaproponowano wyłączenie ze składu tej rady przedstawiciele organów administracji rządowej, a także przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych i organizacji pracodawców. Zgodnie z proponowanym w art. 1 w pkt 2 w lit. a projektu ustawy nowym brzmieniem art. 42 ust. 2 ustawy o rehabilitacji, Rada Konsultacyjna będzie organem opiniodawczo-doradczym Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

W art. 1 w pkt 2 w lit. b projektu ustawy proponuje się rozszerzenie zakresu działania Rady Konsultacyjnej o nowe zadanie polegające na przedstawianiu Pełnomocnikowi Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych opinii w sprawach standardów dotyczących realizacji zadań określonych w ustawie o rehabilitacji. Ponadto w art. 1 w pkt 2 w lit. c zaproponowano dodanie w art. 42 ustawy o rehabilitacji ust. 4 oraz ust. 5. Zgodnie z ust. 4 Rada Konsultacyjna będzie wyrażała opinię do przedkładanych jej dokumentów w terminie 30 dni od dnia ich doręczenia. W uzasadnionych przypadkach, na wniosek Pełnomocnika, termin do zgłaszania opinii będzie mógł ulec skróceniu. Przepis dotyczący okresu trwania kadencji Rady Konsultacyjnej nie uległ zmianie (ust. 5) - został przeniesiony z art. 43 ust. 5.

W art. 1 w pkt 3 projektu ustawy zaproponowano nowe brzmienie art. 43 ustawy o rehabilitacji. Rada Konsultacyjna będzie składała się z co najmniej 20 członków, będących przedstawicielami organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Członków Rady Konsultacyjnej będzie powoływał i odwoływał minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, na wniosek Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Powołanie nastąpi spośród kandydatów, z których każdy ma poparcie co najmniej 15 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych lub co najmniej 3 związków stowarzyszeń zrzeszających co najmniej 5 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Dotyychczasowe doświadczenia w zakresie funkcjonowania Rady Konsultacyjnej potwierdzają potrzebę dokonania zmiany w zakresie jej składu i organizacji. Należy ponadto wskazać, że przedstawiciele organów administracji rządowej, a także przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych i organizacji pracodawców wchodzi w skład

Rady Dialogu Społecznego, utworzonej ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240), która jako forum trójstronnej współpracy strony pracowników, strony pracodawców oraz strony rządowej prowadzi m.in. dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej. W ramach działania Rady Dialogu Społecznego mogą być tworzone stałe lub doraźne zespoły problemowe, a także niezależne od rady – zespoły, dla prowadzenia branżowego dialogu społecznego.

Ponadto z uwagi na brak przepisów dotyczących trybu powoływania członków Rady Konsultacyjnej, proponuje się w art. 1 w pkt 4 projektu ustawy rozszerzenie upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia, określonego w art. 44 ust. 3, o regulacje w tym zakresie. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb powoływania członków Rady, organizację i tryb działania Rady oraz zasady uczestnictwa w jej pracach przedstawicieli organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie oraz przedstawicieli wojewódzkich oraz powiatowych rad, uwzględniając potrzebę zapewnienia reprezentatywności grup osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i terminy zgłaszania kandydatów na członków Rady, mając na względzie zapewnienie sprawnego funkcjonowania Rady i wypełniania obowiązków wynikających z ustawy.

W art. 1 w pkt 5 projektu ustawy proponuje się dodanie w ustawie o rehabilitacji nowego art. 44d, zgodnie z którym Rada Konsultacyjna będzie mogła powoływać ekspertów, zapraszać do uczestnictwa w jej posiedzeniach przedstawicieli organów administracji publicznej i organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie, a także przedstawicieli wojewódzkich oraz powiatowych rad. Ponadto będzie mogła także zlecać przeprowadzanie badań i opracowanie ekspertyz związanych z realizacją jej zadań, po uzyskaniu zgody Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Przepisy dotyczące zwrotu kosztów podróży, o których mowa w art. 44 ust. 2a ustawy będą stosowane odpowiednio do ekspertów, przedstawicieli organizacji pozarządowych niereprezentowanych w Radzie, a także przedstawicieli wojewódzkich oraz powiatowych rad.

W art. 2 projektowanej ustawy proponuje się zmianę w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się. W obecnym stanie prawnym Przewodniczącym Polskiej Rady Języka Migowego może być wyłącznie osoba uprawniona, posiadająca wykształcenie lub doświadczenie jednocześnie w zakresie PJM, SJM lub SKOBN. Z uwagi na zbyt rygorystyczny wymóg posiadania przez przewodniczącego Polskiej Rady Języka Migowego wykształcenia lub doświadczenia jednocześnie w zakresie polskiego języka migowego oraz polskich systemów językowo-migowych, proponuje się złagodzenie tego wymogu, tak aby przewodniczącym mogła zostać osoba posiadająca wykształcenie lub doświadczenie w zakresie wybranego języka lub systemu językowo-migowego.

W art. 3 zaproponowano zmianę art. 4 ustawy z dnia 25 września 2015 r. zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 1886) polegającą na wydłużeniu okresu *vacatio legis*, tj. z 1 października 2016 r. na 1 października 2017 r. wejścia w życie przepisów dotyczących legitymacji

dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności. W ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 287) nie przewidziano środków na finansowanie zadania ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego polegającego na zapewnieniu produkcji blankietów legitymacji oraz ich personalizacji i dystrybucji, a także utworzenia systemu teleinformatycznego przeznaczonego do wykonywania czynności związanych z wystawianiem legitymacji. Mając na uwadze powyższe konieczne jest wydłużenie okresu wejścia w życie przepisów w celu prawidłowego wdrożenia regulacji i przeprowadzenia procedury związanej z wydawaniem legitymacji.

W art. 4 proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 października 2016 r., z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2016 r. i art. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r.

Termin wejścia w życie ustawy, tj. 1 października 2016 r. podyktowany jest koniecznością wydania nowego rozporządzenia określającego zasady i tryb działania Rady Konsultacyjnej. Termin wejścia w życie przepisu określonego w art. 2 ustawy, uzasadniony jest faktem zakończenia z dniem 30 listopada 2016 r. kadencji dotychczas działającej Polskiej Rady Języka Migowego. Natomiast termin wejścia w życie przepisu określonego w art. 3 wynika z pilnej potrzeby wdrożenia przedmiotowej regulacji przedłużającej termin wejścia w życie przepisów dotyczących legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej. Ponadto projektowana regulacja rodzi pozytywne skutki społeczno-gospodarcze, oraz nie powoduje kosztów dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.